

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/317/2013
Identifikačné číslo spisu: 1512223700
Dátum vydania rozhodnutia: 13.11.2014
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2014:1512223700.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 42 C 164/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2013, sp. zn.

8 Co 177/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobkyňa podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Bratislava V žalobu, ktorou sa voči žalovanej domáhala náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). V žalobe medziiným uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Bratislava V, preto jeho sudcovia nemôžu danú vec prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby Krajský súd v Bratislave rozhodol o prikázaní tejto veci inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.).

Okresný súd Bratislava V majúc za to, že obsahom žaloby v uvedenej časti je námietka zaujatosti sudcov tohto súdu, predložil spis po ich vyjadrení sa k argumentácii žalobkyne na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave (§ 16 ods. 1 O.s.p.).

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 17. októbra 2012, sp. zn. 2 NcC 64/2012 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava V JUDr. Zuzana Bartalská, JUDr. Roman Benedikovič, JUDr. Daniela Bergerová, JUDr. Monika Blahutiaková, JUD. Mária Filová, Mgr. Martina Hrušovská, PhD., JUDr.

Ivana Jahnová, JUDr. Zdenka Kleimanová, JUDr. Natália Kolláriková, Mgr. Marcela Kosová, Mgr. Anna Křížáková, Mgr. Zita Leimbergerová, JUDr. Alena Martinusová, JUDr. Eva Meszarosová, JUDr. Eva Miklošková, Mgr. Viera Milatová, PhD., JUDr. Renáta Nemčeková, PhD., JUDr. Katarína Rusňáková, JUDr. Viera Sandtnerová, JUDr. Dušan Srogončík, JUDr. Eva Šajmovičová, Mgr. Igor Škultéty, JUDr. Miroslava Štannerová, JUDr. René Štěpánik, JUDr. Klaudia Talašová, JUDr. Viera Ulacká, JUDr. Iveta Willantová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci a sudkyne JUDr Ivica Blecharžová a JUDr. Jana Tamášiová sú vylúčené z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Okresný súd Bratislava V uznesením z 5. októbra 2012, č. k. 42 C 164/2012-7 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66,- € za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Označené uznesenie Okresného súdu Bratislava V napadla žalobkyňa odvolaním argumentujúc tým, že v danom prípade nepodala námietku zaujatosti, ale návrh na prikázanie veci inému súdu toto istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.). Navyše, i keby predsa len išlo o námietku zaujatosti (čo žalobkyňa poprela), nezaťažovala by ju povinnosť zaplatiť súdny poplatok, lebo konanie je v danom prípade vecne oslobodené od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. mája 2013, sp. zn. 8 Co 177/2012 odvolaním napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti vznesenú proti sudcom Okresného súdu Bratislava V; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a že vo veci rozhodoval vylúčený sudca resp. že nekonal zákonný sudca. Za nepodanie návrhu na začatie konania považovala nepodanie námietky zaujatosti, pretože to nebolo obsahom jej vôle. Za odňatie možnosti konať pred súdom považovala údajnú prekvapivosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodovanie vylúčeným sudcom v konaní pred súdom prvého stupňa vyvodzovala z toho, že išlo o sudcu súdu, ktorého nezákonným postupom jej mala byť spôsobená žalovaná ujma. Vychýkala odvolaciemu súdu aj nesprávnosť jeho záveru, podľa ktorého sa vecné oslobodenie konania od súdnych poplatkov nevzťahuje na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti.

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky niektorého z nich, preto jej dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania žalobkyne by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom

konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (porovnaj napríklad R 34/1995, R 117/1999 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 23/1998 a č. 38/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalobkyňa tvrdí, že v danom prípade súdy konali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.).

K rovnakej námietke žalobkyne sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá žalobkyňa proti tej istej žalovanej vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 10. júla 2013, sp. zn. 1 Cdo 132/2013, ďalej z 25. júla 2013, sp. zn. 1 Cdo 26/2013, ako aj z 29. októbra 2013, sp. zn. 1 Cdo 152/2013, v ktorých už bolo konštatované, že:

o prípad neexistencie návrhu na začatie konania ide len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon účastníka, ktorým sa začína konanie; keďže ale žalobkyňa podala žalobu (ktorou začalo konanie), je neopodstatnená jej námietka o existencii vady v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.,

v občianskom súdnom konaní, ktoré začalo podaním žaloby (§ 79 ods. 1 prvá veta, § 82 ods. 1 O.s.p.), súd spravidla rozhoduje o viacerých parciálnych otázkach významných pre konanie, nerozhoduje o nich ale v nejakom samostatnom konaní, ktoré by začínalo osobitným návrhom, preto aj vtedy, keď súd rozhoduje o námietke zaujatosti vznesenej účastníkom (pokiaľ bola podaná) alebo o povinnosti účastníka zaplatiť súdny poplatok, rozhoduje ako súd v konaní, ktoré začalo podaním žaloby.

Najvyšší súd sa s týmito závermi stotožňuje aj v danom prípade a konštatuje, že v preskúmvanej veci nedošlo k vade konania v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

Dovolací súd dospel tiež k záveru, že v preskúmvanej veci nedošlo ani k vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Nie je opodstatnená námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu, lebo toto rozhodnutie vyhovuje požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods. 2 v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré žalobkyňou predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval

na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré vysvetlil zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu, pričom tiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami žalobkyne uvedenými v odvolaní. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa v tom, že z hľadiska obsahového v podanej žalobe išlo aj o námietku zaujatosti vznesenú proti sudcom Okresného súdu Bratislava III; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany žalobkyne, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo má povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanie námietky zaujatosti. Okolnosť, že táto odpoveď žalobkyňu neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že

odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalobkyne.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa.

Pokiaľ žalobkyňa namietala tzv. prekvapivosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd odkazuje na predchádzajúce rozhodnutia najvyššieho súdu (napríklad sp. zn. 3 Cdo302/2008, 5 Cdo 291/2009, 2 Cdo 226/2011, 5 Cdo 46/2011). Odňatie možnosti konať pred súdom, ktoré bolo spôsobené tzv. prekvapivými, resp. nečakanými rozhodnutiami, podľa judikatúry najvyššieho súdu nastane vtedy, ak odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založí na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa, pričom účastníkovi odníme právo namietat správnosť (novo zaujatého) právneho názoru na inštančne vyššom súde. V týchto prípadoch spravidla odvolací súd vyvodil svoj (iný) právny záver zo skutočností, ktoré súd prvého stupňa výslovne právne neposudzoval, resp. nevyhodnotil. V prejednanej veci o takýto prípad odlišného právneho názoru odvolacieho súdu od prvostupňového súdu jednoznačne nejde a preto je námietka žalobkyne aj v tomto smere celkom nedôvodná.

Žalobkyňa namietala, že pri vyrubovaní súdneho poplatku podľa položky č. 17a Sadzobníka, rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 pís. g/ O.s.p.).

Aj k tejto námietke žalobkyne sa už najvyšší súd vyjadril vo vyššie označených rozhodnutiach (z 10. júla 2013, sp. zn. 1 Cdo 132/2013, ďalej z 25. júla 2013, sp. zn. 1 Cdo 26/2013, ako aj z 29. októbra 2013, sp. zn. 1 Cdo 152/2013), v ktorých dospel k záveru, že tak, ako dôvodom na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 1 O.s.p.) nie je sama skutočnosť, že má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnicstvo (porovnaj napríklad uznesenie najvyššieho súdu z 31. mája 2010, sp. zn. 3 Nc 14/2010), nie je týmto dôvodom ani to, že sudca vykonáva súdnicstvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia žalobkyne) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Na tomto závere zotrúva dovolací súd aj v preskúmvanej veci. Z podaného preto vychodí ďalší výsledok, a to že aj námietka žalobkyne o vade konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. je neopodstatnenou.

Keďže žalobkyňa v dovolaní neopodstatnene namietala existenciu väd konania v zmysle § 237 písm. e/, f/ a g/ O.s.p., čo pri už konštatovanej neprípustnosti jej dovolania v zmysle § 239 ods. 1 a 2 a § 237 písm. a/ až d/ O.s.p. znamená, že jej mimoriadny opravný prostriedok nie je podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne prípustný, nepristúpil dovolací súd k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), na ktorom spočíva napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu; ani prípadná nesprávnosť právneho posúdenia nezakladá totiž prípustnosť dovolania (porovnaj R 54/2012).

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej, ktorej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.), najvyšší súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.